

DISSERTATIO INAUGVRALIS CHIRVRGICO MEDICA

2VA

1720

148

VULNERVM IN INTESTINIS
LETHALITAS

OCCASIONE CASVS RARISSIMI

2VO

19

COLON VULNERATIONE INVERSVM PER XIV. ANNOS
EX ABDOMINE PROPENDENS
EXHIBETVR

PRO LICENTIA

SVMOS IN ARTE SALVTARI HONORES
ET PRIVILEGIA OBTINENDI

PRAESIDE

DN. ABRAHAMO VATERO

PHIL. ET MED. DOCT. HVIVSQVE PROF. PVBL. ORD.
ANAT. ET BOTAN. SVBSTITVT. ET NAT. CVR. COLL.

*PLACIDAE DISSENTIENTIVM DISQVISIONI
EXPOSITVR*

A

RESPONDENTE

JOANNE REICHARD TIEFFENBACH

MAGDEBVRGENSI

D. DECEMBR. M DCC XX.

IN AVDITORIO MAIORI

HORIS ANTE ET POST MERIDIEM VSITATIS.

WITTENBERGAE, Literis GERDESIANIS.

UNIVERSITÄT WÜRZBURG
LETHAETAS
PRO DICENTIA
D. ARRIANO VAPRO
JOHANNES REINHARD THEIBENBACH
ROMAE ANTE PORTAM MILEVIAM

D

2. D. B. V.

ulnera corpori humano inflictata tam uaria, tamque singularia sunt, ut Medicis pariter atque Chirurgis, non solum in curatione, sed etiam in foro, ubi iudicium de horum lethalitate postulatur, plurimum negotii faceffant. Sanationem quidem eorum difficilem, & interdum plane impossibilem reddunt, situs obliquus, penetratio profundior, & laesio uasorum insigniorum, uiscerum atque organorum nobiliorum, quibus rebus fieri solet, ut applicatio remediorum denegetur, actiones uitales animalesque turbentur, uel prorsus destruantur, atque sic mors acceleretur. Arduum autem multo magis est, de illorum lethalitate absoluta, aut accidentali ferre iudicium, tum ob laesionum harum, uiscerumque afflictorum ingentem uarietatem, tum ob tractationem diuersam, aliasque circumstantias in cura atque diaeta obuinentes, tum praecipue, ob inspectionem corporum demortuorum imperfectam, & relationem de uulnerum conditione obscuram, dubiam, aut plane falsam. Eas ob causas fieri solet, ut hi, quibus cura

A 2

aegro-

aegrorum demandata fuit, culpam exitus infelicis ferre, causamque propterea dicere saepius cogantur, imo Medicorum particularium, & integrorum collegiorum sententia, de uulnerum lethalitate pronunciata, a causarum Patronis impugnetur. Inter alia uulnera, imprimis ea, quae intestinis infliguntur, in curatione aequae ac renunciatione, difficultates innumerabiles generant. Illa enim, ob situm intestinorum specialem, substantiam nervosam, motum continuum, aliasque rationes inferius tradendas, consolidationem uix promittunt, adeo, ut percepta tantum intestini cuiusdam uulneratione, Medici & Chirurghi de felici euentu fere desperent, & sic talia absolute lethalia aestimanda esse uideantur. Nihilo tamen secius exempla quaedam, rariora quidem, uulnerum in intestinis feliciter curatorum, ea absolute lethalia haud esse, suadent. Quapropter in curandis aequae, ac renunciandis eiusmodi uulneribus, maxima opus est circumspectione & prudentia, ne illa in cura negligantur, aut tanquam incurabilia sine ope relinquuntur, multo minus in foro lethalia pronuncientur, quae talia non sunt. Hoc ne fiat, necesse sane est, ut singulae circumstantiae rite ponderentur, & ex omnibus inter se collatis, iisque non separatim, sed coniunctim sumptis, demum de eorum lethalitate fiat iudicium

dicium. Praecipue tamen exempla ista particularia, uulnerum intestinalium sanatorum, accurate & quoad conditiones speciales examinata, multum huic negotio lucis accendere poterunt, quia exinde clarius redditur, qua ratione uulnera ista, ut plurimum funesta, curata tamen fuerint. Eoque consilio nos, de lethalitate uulnerum intestinalium in praesenti acturi, exempli loco praemittemus casum quendam rarissimum, pariter ac curiosissimum, sistentem colon uulnere accepto inuersum, per XIV. annos sine sanitatis dispendio ex abdomine propendens, quem nuperrime in uiro non sine admiratione considerandi, data nobis fuit occasio. Eundem quidem casum iam tum Clariss. Schacher in Programmate, nuper occasione Anatomiae publicae edito, quoad principales circumstantias concise adumbravit, non tamen ex re fore iudicamus, ut integram huius rei historiam, cum adiecto iconae, posteritati conseruemus, eiusque ductu praecipuas cautelas, in renunciatione uulnerum intestinalium forensi, obseruandas tradamus.

Faxit DEVS Ter Optimus Maximus, ut labor hic noster cedat in sui honorem, hominumque salutem. Te uero, Beneuole Lector, rogatum uolumus, ut nostrum, de uulnerum intestinalium lethalitate, iudicium aequo iudicio excipias.

HISTORIA.

Vir XXXIV. annorum, media statura corporeque gracili quidem, sed robusto praeditus, militiae operam navans, in praelio, prope oppidum Flandriae, Ramelies dicto, Anno MDCCVI. commisso, in lateris sinistri regione hypochondriaca aut epicolica, vulnus mediante pugione, (Bagonet) inslictum accepit. Chirurgus curam eius in nosocomio suscipiens, ex effluxu assumptorum, mox de intestino quodam sauciato certior factus, suo officio satisfaturus, omnem movit lapidem, ut eidem succurreret, & propterea ad locum vulneratum detegendum, vulnus externum sectione prudenter dilatavit. Percepta vero hoc ipso intestini eversione, nulla industria corrigenda, de salute huius viri desperare cepit. Interea aeger, qui ex consilio medentium per plures dies a solidis cibis abstinuit, nihilque praeter iuscula deglutivit, his sine digestionem post breve tempus effluentibus, notabilem virium prostrationem sensit. Quamobrem fame urgente, spe reconalescentiae alias destitutus, clam insciente Chirurgo, panem a socio acceptum comedit, ac percepta exinde virium amissarum restauratione, alimentis solidis nesci continuavit. Hoc ipso autem factum est, ut intestinum ob cibos solidos, excrementis spissioribus repletum, successively extra abdomen protruderetur. Idem quippe, distractione fibrarum labiis vulneris dehiscenti-

scantibus, in ipsa fissura eidem inflictâ ita inuersum est, ut utrinque subiugressum, interiorem superficiem extra uertendo, duas portiones in medio adhuc coniunctas porrigat. Pars enim huius intestini superior, ingressu inuersa ad superiora, & inferior eadem ratione uersus inferiora protenditur, ac quoniam utraque in extremitate orificio gaudet, tubum unicum, superius atque inferius apertum & continuum repraesentat. Constat uero pars illa intestini prolapsa, re ipsa duabus portionibus interius latentibus, & cavitatem nullatenus inter se communicantibus, quoniam superius orificium patet uersus intestina tenuia, & fecum expulsionem inferuit, inferius autem ducit ad rectum, & liquorem iniectum per ordinariam excrementorum uiam, hac ratione totaliter interceptam reddidit. Hoc ipso ergo labia uulneris intestini inuersione extra conuersa, cum integumentis abdominis, in ipso egressu ita coaluerunt postmodum, ut circumcirca aperturam illam externam claudant, nihilque adeo fecum intra abdomen prolabi queat, quae omnia ex inspectione figurae, in fronte dissertationis posita melius, quam ex ampliori relatione colligi poterunt. Vir itaque per posteriorem uiam alium non amplius deponit, rarissime tamen, stimulo excitato, mucosam materiam loco fecum excernit, quam e glandulis intestini recti, ac residuae partis inferioris coli prouenire, non leuis est suspicio.

THFS.

THES. I.

Meretur omnino casus iste plane singularis, ut, antequam nos ad uulnerum intestinalium lethalitatem explicandam accingamus, eiusdem conditiones praecipuas attentius quodammodo perscrutemur. Notatu dignus praecipue est locus, per quem intestinum uulneratum prodiit, e quo pars illa coli sub uentriculo incedens inuersione egressa perspicitur, quae quidem cum uentriculo nullam connexionem, nisi per omentum duplicatum habet, sed eidem saltem accumbit, lieni tamen & reni sinistro per mesocolon fat arte alligatur, ut mirum omnino sit, per huius tensionem nihil plane incommodi excitari. Longe facilius foret intestini huius egressus in inguine, imprimis sinistro, ubi notabilem flexuram, arcumque idem efficit. Multo maiori uero admiratione dignum esse censeo, intestinum hoc, inuersione superficie interiore extra uertens, per tot annorum decursum ab inflammatione & sphacelatione praeseruatam, aerisque frigidioris adeo patiens esse, ut aquam quoque frigidissimam, hyemali tempore nive glacieque permixtam, perferat, utpote qua uir ille ad abstergendas sordes, sine ullo incommodi sensu utitur, ut potius refectionem abinde se sentire, profiteatur. Posset hoc sane excitare dubium, utrum

utrum Chirurghi merito in vulneribus abdominis, tantopere de prolapsu intestinorum, & ingressu aeris frigidi prohibendo, solliciti sint, ne intestinis noxam afferat, cum hic in interiori intestini superficie tunica villosa, ob myriades vasorum sangviferorum subtilissimorum, rubedine uiuida perfusa, & glandulae copiosissimae eminentes omnes aeris iniurias perdurent. Distinctio tamen hic omnino erit adhibenda, inter intestina tenuia atque crassa, quorum haec prae illis substantiae magis carnosae sunt, adeoque tam facile ab aere haud laeduntur. Licet autem intestinum aeri libero & frigido sine noxa exponatur, imo frigus facilius ferat, quam calorem, cum uir in loco calido diu degens, anxietatem quandam percipiat, a frigore uero admoto reficiatur, tamen illud a frigore pallescit, indurescit, & quodammodo retrahitur, a calore uero accedente rubescit denuo, mollescit, & longius protruditur. De nullo adeo morbo homo conqueritur, quin potius omnis generis cibum potumque, ipsumque uinum adustum impune assumit, saltim quod cibi crudi, fructus atque legumina, pariter ac iuscula aliaque alimenta fluida, sine sufficiente digestionem, adhuc dum cito effluant, id quod stimulo, tensione huius intestini inducto, adscribendum certe est, qui digestionem perfectam horum alimentorum non ad-

B

mittit.

mittit. Praeter haecnotata, oculis curiosis iucundum admodum spectaculum exhibent glandulae copiosissimæ, in superiori portione rariores, in inferiori numerosissimæ, totum fere intestinum cingentes, & unicam fere glandulam efficientes, quæ in superficie interiori ad extra uersa, succo turgidæ, uerrucarum more eminent, ac inclementius tactæ, sanguinem fundunt. Viuit itaque uir iste uitam quidem sanam, sordidam tamen, ob foetorem egressu excrementorum, post cibum sumptum continuo excitatum.

THES. II.

Quandoquidem de uulnere in intestinis lethali-
tate iudicare nullatenus liceat, nisi constet, quid quantumque auxilii ad ea sananda Medicina praebeat, curam eorum breuissimis adumbrare consultum erit. In uulnere intra cauitatem abdominis penetrantibus, intestinorum praecipue tenuium laesiones, nisi oculis pateant, admodum difficulter cognoscuntur, tum ob situm illorum profundum & anfractuosum, tum ob motum continuum & circumgyrationem, quo ipso locus uulneratus situm continuo mutat. Interim intestinum aliquod perforatum esse, licet in loco a uulnere externo remoto, praeter symptomata communia, conuulsiones nimirum & sigillatim uomitus, indicant contenta effusa,

fa, aut quando pars intestini, extra abdomen egressa collapsa uidetur. Hoc ergo percepto, nihil intentatum relinquat Chirurgus, necesse est, ut locum intestini fauciatum, blande & prudenter ad uulnus externum adducat, & si hoc ob angustiam huius fieri nequeat, eum in finem eius dilatatione & ampliatione opus est, nisi symptomata grauiora, lypothymiae, conuulsiones, inflammatio, haemorrhagiae, & id generis plura hoc impediant. Inuento loco, idem filo mediante acu traiecto, uulneri externo coniungi debet, ne motu peristaltico intra cauitatem retrahatur, & ut hoc ipso applicatio remediorum & egressus contentorum faciliatur, quo minus ea intra cauum abdominis elabantur. Quod enim ueteres de coniunctione labiorum, per suturam fua-
dent, recentiores ob metum inflammationis, gangraenae & conuulsions haud immerito reiiciunt, uti rectissime monet Clariss. Heister in Chirurg. p. 83. Consolidationis uero negotium a sola natura dependet, quam tamen per uulneraria interna & externa, inflammationi resistentia & dolorem lenientia, iuuare licet. Praeterea ad symptomata, inflammationem febrem, conuulsionem, aliaque coincidentia praecauenda & mitiganda, multum facit uenaesectio, interdum satis larga, nunquam fere intermittenda, nisi grauisima contraindicantia eam dissuadeant.

Ipse non minus aeger suo satisfaciat officio, necesse est, sibi que ab aere frigido, potu tali ac copioso, itemque spiritu uini & uino ipso, cibis crudis atque multis, animi pathematibus, motionibus & iectigationibus corporis inconuenientibus, ac huius generis aliis rebus noxiis, sedulo caveat.

THES. III.

Tantum quidem est auxilii, quantum a Medico & Chirurgo sperare licet, reliquum negotium a sola naturae bonitate dependet. Experientia tamen diuturna & constans docet, paucissimos ex intestinorum uulneribus euadere, maximamque eorundem partem fato succumbere. Cuius rei causae quam plurimae dantur, quae intestinorum plagas tam periculosas, & ut plurimum funestas reddunt. Imprimis substantia intestinorum, sigillatim tenuium, membranosa & admodum neruosa, motus eorum peristalticus continuus, conglutinationem illorum impediunt, adeo ut talia nunquam per se, nisi interueniente omento uel alio, uniantur. Facta enim ruptura uel sectione fibrarum musculosarum, tendinosarum & neruearum, labia uulneris continuo dehiscunt, & a se inuicem retrahuntur, quo ipso non tantum unio denegatur sed etiam, quod maxime notandum, fibrae reliquae adhuc unitae, uehementer tenduntur grauiusque irritantur, idque conuulsiones, in partibus
illis

illis neruosis admodum periculosas, necessario post se trahit. Idem quoque in culpa est, quod a uulneribus intestinorum, imprimis grandioribus & multiplicibus, conuulsiones enormes uiscerum internorum, uomitibus praecipue se prodentes, nec non inflammationes & sphacelationes tam subito oriuntur, ut iisdem remediis, etiamsi optimis, resisti uix queat. Ex plexu quippe mesenterico, in centro huius sito, nerui densissima serie ad intestina decurrunt, & intestinorum tunicis intertexuntur, quibus adeo laesis & laceratis, imprimis ob tensionem reliquarum adhuc integrarum, fieri non potest, quin totus ille plexus, & consequenter uniuersus alimentorum canalis, nec non reliqua uiscera, de neruo uago & intercostali participantia, in consensum trahantur, & spasmis, in partibus interioribus, ob turbationem totius oeconomiae animalis, summe periculosas agitentur. Nec omnino negligenda est, copia insignis uasorum sanguiferorum, substantiam intestinorum numerosissimis ramificationibus perreptantium. Ista quidem ob exiguitatem, nisi in uulneribus maioribus rami maiores & copiosi laedantur, tantum haemorrhagiae periculum non generant, attamen inflammationes & sphacelationes subitaneas, in partibus neruosis periculosissimas efficere solent. Accedit, quod uulnera ista, licet curam admitterent, si paterent, & me-

dicamenta applicari possent, locus tamen eorum, per continuam intestinorum gyrationem, sine intermissione mutatus, ob situm profundum saepissime inueniri nequeat. Extractionem enim & perlustrationem intestinorum, grauia symptomata praesentia, aut timenda maxime impediunt. De cetero per aperituram contenta eorum, necessario in cavitatem effunduntur. Hoc ipso, si in tenuibus subsistit laesio, aeger nutrimento suo defraudatur, & fucci isti elapsi, siue alimentitii, siue excrementitii, uiscerum corruptionem & putredinem efficiunt, eumque lenta morte extinguunt, nisi locum inueniat materia exeundi, quod tamen non iuuat, quin simul uulnus consolidandi detur occasio. Ex his rite consideratis, facile erit concludere, quantum uulnera intestinorum generent uitae periculum, & quam pauci exinde euadere possint.

THES. IV.

Hoc tamen non obstante, exempla quaedam, eaque rariora, apud auctores passim occurrunt, quibus uulnera intestinorum, tam tenuinum, quam crassorum sanata recensentur. Ileon totaliter praecisum & transversim resectum, e uulnere, ad ulnae quoque sextae partis longitudinem produisse, & ita fecibus per hanc uiam eliminatis, aegros tales, ipse omni & auxilio destitutos, uitam per plures annos

con-

conseruasse, duplici exemplo a B. Bohnio de Vuln. lethal. p. 147. ex Blegny Zodiac. Gall. & Fernel. Pathol. allato, confirmatur. Pariter Mangettus Bibl. Med. Pract. L. I. p. 1155. refert casum, feminae a marito in hypochondrio dextro, supra os ileum cultro uulneratae, quae denudato, per dilatationem uulneris externi, intestino laeso, coque interposita lardi recentis lamella, cuti alligato, non tantum feliciter curata, sed binos quoque liberos post illud tempus enixa est. Dubium autem admodum uidetur in hoc exemplo, an ileon uel colon tactum, non modo ex loco uulnerato, qui dicitur regio hypochondriaca dextra supra os ileon, sed etiam ex egressu fecum aluinarum e uulnere, quales in tenuibus non reperiuntur, nisi forte ileon fauciatum fuerit in ipso termino, ubi penetrat in colon. At multo curiosius est, quod idem l. c. affert exemplum, ubi uir quidam in epigastrio dextro, non procul ab umbilico, globulo e sclopeto immisso uulnus accepit maximum, quo disruptis praeter tegumenta, tendinibus musculisque, recto, transversali & obliquis, ac ingenti haemorrhagia, deiectionibus infernis & supernis, frequenti lyncope & prostratione uirium subsecutis, nulla omnino spes reconalescentiae residua fuit. Hunc tamen, excreto per aluum globulo, quinto morbi die cum fecibus, a clystere sollicitatis, seruatum,

tum, ac post mensis unius periodum plane liberatum fuisse, ibidem relatum legimus, ubi utilis simul admonitio additur, nunquam omnino deferendum esse aegrotantem, dubiamque spem certa desperatione esse potiore. Videtur autem globulus hic, intactis tenuibus, penetrasse intra cauum coli, quod in regione sinistra hypogastrica, notabilem arcum efformando, ad intestinum rectum abit, quia alias difficilis fuisset excretio eiusdem, per infusum clysterem. Plures autem sunt eorum casus, in quibus intestina crassa, imprimis colon, uulnerata, cum abdominis integumentis ita concreta sunt, ut, uulnere externo una cum interno coeunte, aut, isto pro excretionem excrementorum, aperto manente, in uita superstites manserint. Tale etiam est nostrum, in praesenti descriptum & delineatum exemplum, quo tanto magis res ista extra omnem dubitationis aleam ponitur.

THES. V.

Hactenus enumerati & plures ab auctoribus obseruati casus, non immerito in Medicorum aequae, ac Jureconsultorum animis excitarunt dubium, utrum intestinorum uulnera per se & absolute, an uero per accidens lethalia sint pronuntianda? Huic difficultati ut occurrant, distinguere docent Medici inter uulnera ipsa, prout illa sunt uel superficialia, uel

uel penetrantia, magna uel parua, simplicia uel multiplicia, intestinis tenuibus uel crassis inflicta, pro quorum uarietate omnino periculum uariare, manifestum est. Sane leuioris notae esse uulnera minora, prae maioribus, simplicia prae multiplicibus, superficialia prae penetrantibus, quilibet uidet. Interim tamen & illa, pro situ & laesione uasorum neruorumque diuersa, in deterius uergere posse, inferius constabit. His uulnerum differentiis addere quidam solent distinctionem inter longitudinalia & transuersalia, quam tamen celebratus Bohnius l. c. uel ideo reiicit, quoniam ad horum conglutinationem non dantur remedia efficaciora, quam illorum, adeoque eundem ancipitem euentum promittunt. Maxima praeterea diuersitas occurrit inter ea, quae instrumentis findentibus, aut pungentibus, aut perforantibus inducuntur. Vnde illa, globulis e sclopeto immissis facta, ceteris paribus, ob contusionem, conuassationem & lacerationem, prae illis, quae instrumentis secantibus, & haec rursus prae illis, quae punctim infliguntur, periculosiora obseruantur. Instrumenta enim acuta intestina perforantia, interdum non directe, sed oblique inter tunicas incedendo, intra intestinorum cauitatem penetrant, unde uulnera talia citius concidunt & conglutinantur, effusione contentorum impedita. Ea forsitan est ratio, quod cultri uel a uariis scriptoribus allegati, cultris,

tris, uentriculi tunicis perforatis, exteriora uersus prorumpentibus, nihilosecius seruati sint, cum alias uulnera uentriculi penetrantia & magna multo magis, quam intestinalorum, funesta, imo absolute lethalia aestimentur. Ita omnino intestina crassa, prae tenuibus, uulnerata faciliorem sanationem promittunt, quia tenuium substantia magis neruosa, situs anfractuosus & implicatus, motusque peristalticus continuus, plus conglutinationi resistunt, cum e contrario crassa, ob texturam magis carnosam, situm directum & externis integumentis propiorem, motumque debiliorem, eidem magis faueant. Nihilosecius tamen & horum uulnera, pro circumstantiarum uarietate, aequae funesta & absolute lethalia esse possunt, uti infra patebit. Hae ipsae autem differentiae uulnerum intestinalium, uix sufficere uidentur, ad difficultates, in renunciatione uulnerum lethali-um occurrentes, tollendas, quoniam supra non parua tantum, sed etiam magna, non superficialia solum, sed quoque penetrantia & perforantia, imo intestina totaliter refecantia, etiam sclopeto exploso inducta, tam tenuium, quam crassorum, sanata perspeximus.

THES. VI.

Quid igitur de uulnerum intestinalium lethalitate discernendum erit? Ergone omnia intestinalorum uulnera, e numero absolute lethali-um erunt eximenda?

da? Ita quidem non caufarum modo Patroni, fed ipfi quoque Medici inferre folent. Inficiandum enim nullatenus eft, dari uix poffe in abftrecto definitionem, uulnerum inteftinalium abfolute lethalium, generalem atque completam, quae omnibus dubiis, & cafibus iftis extraordinariis fatisfaciat. At hac ratione nulla omnino forent uulnera abfolute lethalia, nec cordis, nec cerebri, nec aliarum partium nobiliorum, quandoquidem recenfeantur quoque ab auctoribus exempla, uulnerum in illis organis feliciter curatorum. Referenda autem illa funt, cenfente Celeberr. Wedelio Difp. de Fundament. Lethalit. Uulner. §. 28 inter rariora & contingentia, ex diuina quidem uoluntate, a quibus non licet facere inductionem, utpote a particulari ad uniuerfale. Vti enim, pergit Idem, centum ueneno potionatis, fi unus euaferit, nemo induceretur, ut credat, innoxium & fibi fore uenenum, ita & hic fe res habet. Attamen in concreto ipfis que fubieftis, determinari omnino potest, & debet horum uulnerum lethalitas abfoluta. In his quippe non in genere de lethalitate, fed quomodo in hoc uel illo indiuiduo fe habeat, iudicatur. Eamque ob caufam in tali caufa, ubi lethalitas impugnata eft, optime refponfum a Facultate Lipfienfi, d. 7. Jul. 1668. Status controuerfiae & neruus quaeftionis nunc non eft, an uulnera uentriculi in genere fint lethalia, fed quaeritur, an a uobis defcriptum uulnus

uentriculi, in hoc indiuiduo lethale fit habendum, referente Welschio de Vuln. lethal. p. 105. Magna enim occurrit disparitas inter homines, tum ratione aetatis, habitus corporis uiscerumque, aliarumque circumstantiarum, quatenus homines robusti atque athletici grauiiores laesiones facilius sustinent, & bonitate naturae, uiriumque robore inde euadunt, iis, qui tenerioris & debilioris sunt constitutionis, ex eadem causa succumbentibus. Neque exinde inferre licet, hos non ob uulnus, sed potius ob habitum corporis teneriorem, & quodammodo morbosum periisse, quia, monente Celeberr. Stahlio, diff. de Vuln. lethal. inter percussionem & mortem, nulla alia causa intermedia intercessit. Nisi ergo status uulnerati, ante acceptam plagam sit plane morbosus, & talis quidem, qui ei per se mortem certam attulisset, eiusmodi uulnus omnino lethale pronuntiandum erit. Imo nec hoc quidem ad lethalitatem tollendam sufficit, quia fatum hoc ipso acceleratur, quemadmodum & ille, qui senem decrepitum, ob legem ineuitabilem breui moriturum occiderit, homicidii poenam effugere nequit. His itaque positis, quilibet facile perspicere potest, ab exemplis rarioribus, uulnerum intestinalium curatorum, non ualere conclusionem ad alia, quin potius in casibus specialibus, omnes circumstantiae rite sint perpendendae. Quod enim a natura, casu, & quidem rarissime fit, pro regula Medicis

cis inferuire nullatenus potest. Vtiliter tamen hos monet, ut cautos & circumspectos se gerant, tum in curandis eiusmodi aegris, tum in sectionibus demortuorum, tum maxime in lethalitate horum uulnerum determinanda, nec quicquam in eo temere, & sine grauissimis caufarum momentis committant.

THES. VII.

Hae propemodum sunt regulae generales, in iudicio de uulnerum lethalitate, efformando attendendae, quibus praemissis, accedimus ad eas, quae specialius uulnera ipsa intestinorum concernunt. Vt autem clarius pateat, quanam ex his lethalia, quae uero minus talia sint censenda, non inutile erit, casus antea citatos, in quibus illa sanata uidimus, cum aliis conferre, quia contraria iuxta se posita magis elucescunt. Pleraque autem memorata exempla haud dubie mortem certam attulissent, nisi speciales circumstantiae concurrerent eandem sustulissent. Vidimus enim supra Vulnera intestinorum, quibus fibrae tunicarum transuersim in illis refecantur, ob tractionem & crispationem nunquam, nisi interueniente aut omento, aut integumentis abdominis, aut alio, per se consolidari, adeoque necessario conuulsiones, inflammationes & sphacelationes, in tenuibus imprimis subitaneas efficere. Faciliorem tamen curam eorum reddit, uulneratio intestinorum in loco, externo uulneri proximo, aut non adeo re-

moto, quod uel solum in casibus recentis uitae periculum, alias certissimum, auerit. Quaecunque adeo uulnera intestinorum compagem destruunt, & grauiorem uasorum sanguiferorum atque neruorum laesionem efficiunt, ita, ut effusio sanguinis copiosa, nulla ratione sistenda, aut inflammatio & sphaelatio subitanea, & conuulsiones subsequatae, uitae terminum breui inducant, lethalia per se omnino pronuncianda erunt. Idque tanto magis, si situs horum uulnerum profundus, & a loco externo remotus, omnem medicamentorum applicationem deneget. Eamque ob causam nuper a Facultate nostra, uulnus duplex intestini ieiuni, alterum pollicis transversi longum, alterum minus, cum insequentibus mox uomitibus ac conuulsionibus continuis, altero die mortem afferens, absolute lethale renunciatum merito est. Non quidem sola breuitas termini insecuti uulnera intestinorum reddit lethalia, non leuis tamen ex eo oritur praesumptio, uulneratum ex accepta plaga periisse, nisi manifesta testimonia, constitutionis morbosae, aut potius curae neglectae, & diaetae pravae, quorum maxime respectus habendus est contrarium suadeant. Quamobrem Potentissimus Borussiae Rex, ad terminandas saepe inutiles, & superuacaneas de lethalitate lites, lege sanciuit, uulnera omnia intra nouem dies mortem inferentia, lethalia renuncianda esse, nisi circumstantiae manifesta

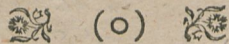
stae

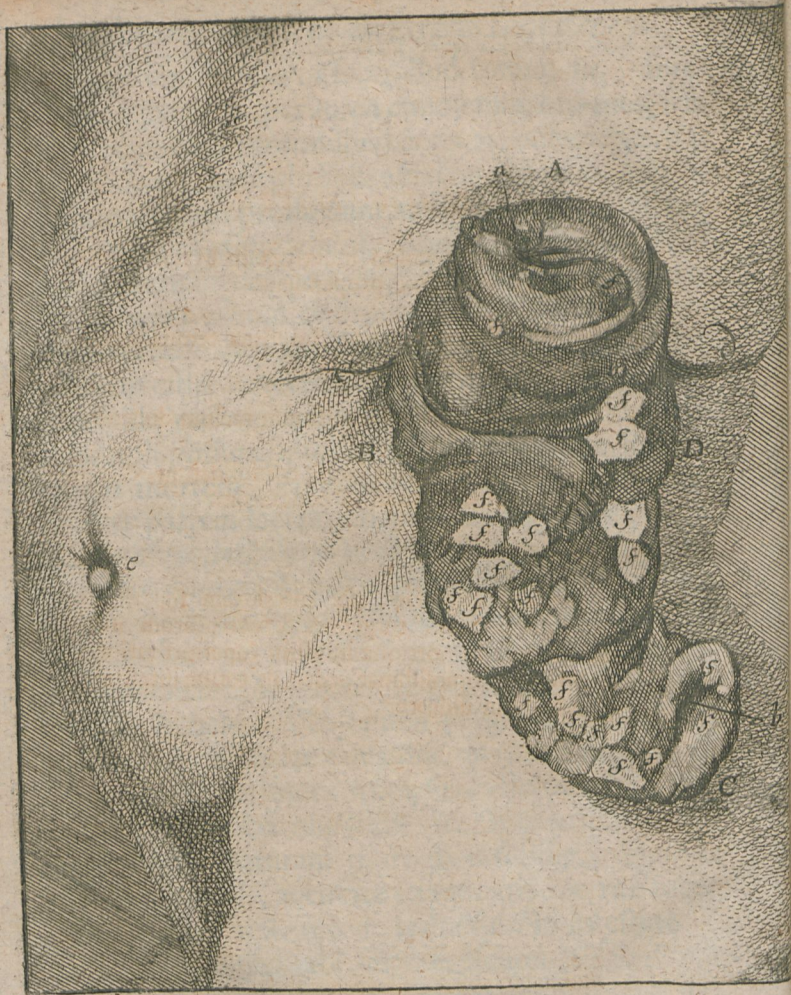
stae curam neglectam arguant. Nostrum nunc non est, de hoc ferre iudicium, sed potius ex fundamentis medicis declarare, quaenam uulnera intestinorum, absolute lethaliū nomine merito ueniant.

THESES. VIII.

Vt igitur in specie de uulneris cuiusdam, intestinis infliti, lethalitate accurate iudicari queat, requiritur ante omnia sectio & inspectio Medici aut Chirurghi, in Anatomicis optime uersati, quod nisi factum, difficillimum sane est, de uulnerum illorum lethalitate certi quicquam statuere. Propterea innumera apud Scriptores Forenses occurrunt Responsa, quibus uulnerum non solum intestinorum, sed aliarum quoque partium, ob inspectionem insufficientem, lethalitas dubia renunciata est. Ideoque sapientissime in foro nullatenus acquiescitur, in depositione Medicorum singularium, multoque minus Chirurgorum, de uulnerum lethalitate, sed integrorum potius collegiorum decisio exposcitur, antequam certi quicquam de eo decernatur. Sectione uero & relatione rite peracta, fontes a Cl. Krausio, in dissert. de Vuln. per se lethal. annotati, ex quibus in genere signa lethalitatis hauriri debent, in specie quoque ad intestinorum uulnera diiudicanda faciunt, pars nimirum laesa, uulnus ipsum, cura & demum uulnerati persona. Quoad partem laesam, multum omnino interest, utrum intestinum tenue, aut

aut crassum & quo in loco illud laesum sit. Intestina enim tenuia, per antea enumeratas rationes, si in loco remoto & profundius haerente, vulneribus, imprimis magnis, aut pluribus afficiantur, nullam consolidationis spem promittunt, adeoque uulnera talia esse lethalia censerī debent. Imo non tenuinum tantum, sed crassorum quoque plagae, tales quidem, quae functionem eorum destruunt, & ob situm profundum, remediorum applicationem nullam admittunt, adeo, ut effusio excrementorum in cauitatem, continua nulla ratione impediri queat, a lethalitate absolui non possunt, quoniam, licet non citam, lentam tamen mortem, eandem tamen certam inducunt. Praeter partem laesam, etiam uulneris ipsius conditio monstrat, lethalene illud sit, an secus. Non minus, cura quoque & aegri ipsius constitutio in auxilium trahi debent, quae plenius euincunt, utrum intestini uulnus per se & absolute, an uero propter neglectam curam, & errores in morbo commissos, factum sit lethale. Vbi tamen sedulo dispiciendum, an hae circumstantiae tales sint, quae aegrum, per se hoc uulnere non interiturum, sua culpa interfecerint, an potius, his licet nullatenus interuenientibus, uulnus per suam naturam mortem intulisset. Quibus adeo, ut par est, accurate examinatis, & rite inter se collatis, facile erit de uulnerum in intestinalis lethalitate ferre iudicium.

EXPLICATIO FIGVRAE.

A. B. C. Intestinum colon inuersum in hypochondrio sinistro ex abdomine propendens.

a. Orificium superius, uersus intestina tenuia patens, quo feces aluinae excernuntur.

b. Orificium inferius, ad intestinum rectum ducens.

c. d. Vulnus externum a latere consolidatum, & cum margine uulneris intestini concretum.

e. Umbilicus.

ff. Glandulae copiosae, per interiorem superficiem extra conuersam, turgentes & uerrucarum instar eminentes, in portione intestini superiori rariores, in inferiori copiosissimae, adeo, ut totum intestinum glandulosum uideatur.

DE PLEURITIDE PNEUMONIA

A. B. C. Pleuritis color inuolutus in hypochondrio
laetitia ex abdomine propendens.

et Ocellum superius, uelut inuolutus tenuis patens,
quo facies aluinae exornantur.

et Ocellum inferius, ad inuolutum respicitur ducens.

et d. Vultus exarum a laete consistunt, & cum
marginis uulnatis inuoluti conuertuntur.

et Vultus

et Glandulae copiosae, per inuolutum superius
extra conuertuntur, tangentes & uertuntur in
emittentes, in uoluntate inuoluti superius
in inuolutum copiosissime, ad uoluntatem inuolutam
glandularum uoluntate.

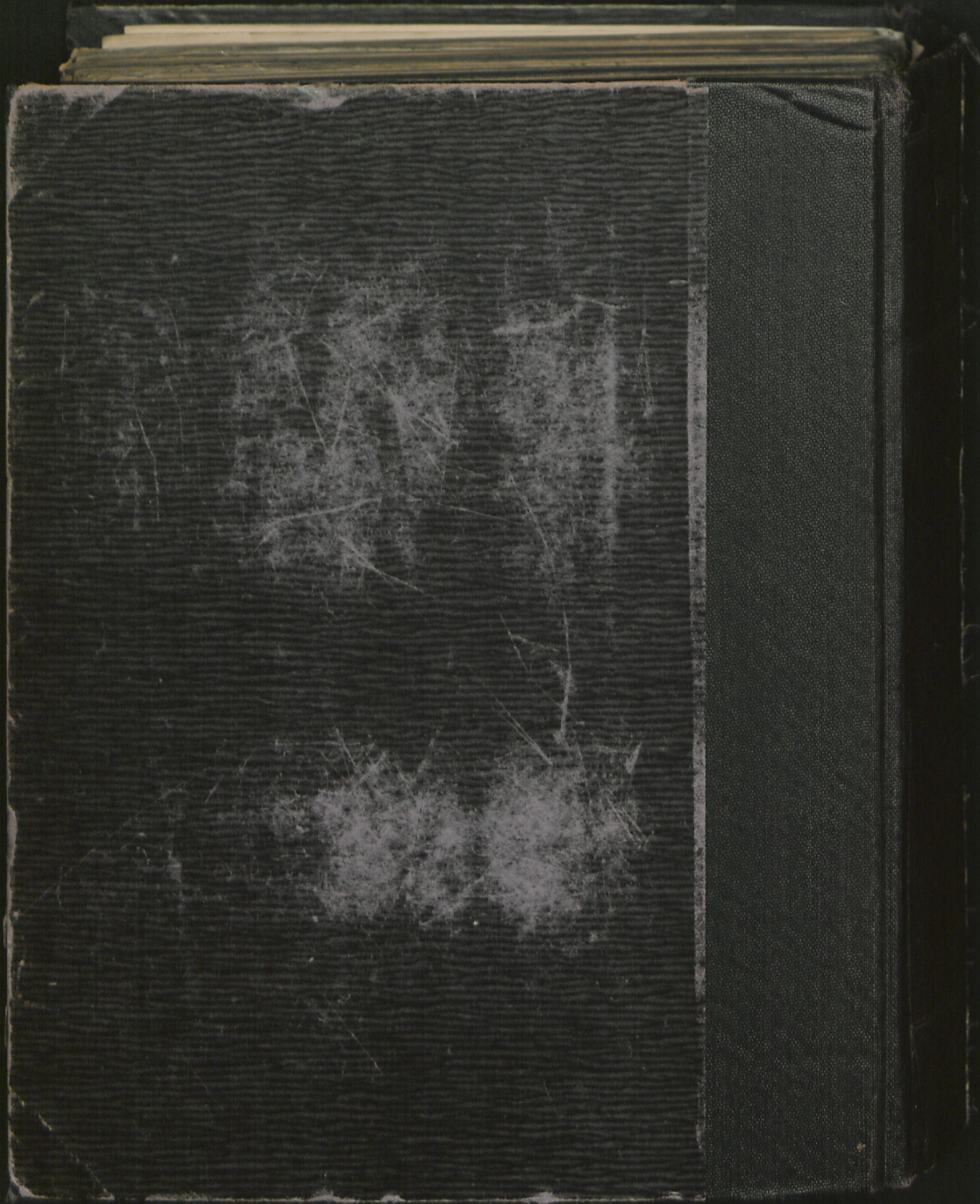

Wittenberg, Diss., 1720

f
sb.

DISSERTATIO INAUGURALIS CHIRURGICO MEDICA
274 *1792.V* *148*
VULNERVM IN INTESTINIS
LETHALITAS

OCCASIONE CASVS RARISSIMI *19*
270
COLON VULNERATIONE INVERSVM PER XIV. ANNOS
EX ABDOMINE PROPENDENS
EXHIBETVR

PRO LICENTIA
SVMOS IN ARTE SALVTARI HONORES
ET PRIVILEGIA OBTINENDI

PRAESIDE
DN. ABRAHAMO VATERO
PHIL. ET MED. DOCT. HVIVSQVE PROF. PVBL. ORD.
ANAT. ET BOTAN. SVSTITVT. ET NAT. CVR. COLL.

PLACIDAE DISSENTIENTIVM DISQVISITIONI
EXPOSITVR

A
RESPONDENTE
JOANNE REICHARD TIEFFENBACH

MAGDEBVRGENSI
D. DECEMBR. M DCC XX.
IN AUDITORIO MAIORI
HORIS ANTE ET POST MERIDIEM VSITATIS.

WITTENBERGAE, Literis GERDESIANIS.

